

En predikan på Petrus och Paulus högtid

Av Anders Arborelius OCD

Att samarbeta med andra är aldrig helt lätt. Att leva samman med andra kan vara ännu svårare. Ändå är vi skapade för att leva tillsammans med andra och för att samverka med dem. Samarbetssvårigheter på våra arbetsplatser och samlevnadsproblem i våra familjer tycks bli vanligare och vanligare. Ändå drömmer vi om den idealiska gemenskapen, både när det gäller våra personliga relationer och vårt jobb.

Kanske vi får se på dagens helgon, Petrus och Paulus, som våra förespråkare och förebilder i denna angelägenhet? I dag får vi ju fira dessa två heliga på en och samma gång genom en gemensam högtid, även om de dessutom firas med var sin egen fest. En sådan gemenskapshögtid kan säkert visa oss något väsentligt om vårt mänskliga liv och dess yttersta bestämmelse: kallelse till helighet, inte på egen hand och för egen del, utan i gemenskap med andra och för gemenskapens skull.

Och det är här som den stora skiljelinjen går, mellan människor och i varje människas hjärta: vad vill vi med vårt liv, med vårt arbete och med vår gemenskap med de andra? Hur ser vi på den andra, som vi lever och arbetar tillsammans med? Skall de ställa upp för oss och bry sig, skall de motsvara våra förväntningar och svara mot våra berättigade krav på hänsyn och förståelse, omtanke och inlevelse i vår situation? Eller ser vi något djupare och mer fundamentalt som relativiserar mitt jag och dess förväntningar på de andra?

Som kristna tror vi att Jesus Kristus är själva fundamentet, klippgrunden, som relativiserar alla våra förväntningar och lyckodrämmar. Många av våra problem och svårigheter med andra människor – och i sista hand med oss själva – går upp i rök när vi inte anser oss ha rätt att förvänta oss något som helst av dem. Den ende som kan och vill infria våra djupaste förväntningar är Kristus, men det kan han bara göra om vi tar honom till vårt livs fundament och grundval i allt och låter hans vilja bli ljuset på vår väg. Kort sagt: om vi vill tjäna Gud och människor och göra Guds vilja, i stället för att låta Gud och människor tjäna vår vilja.

”Du tar människor i din tjänst för att utföra din vilja” heter det i dagens prefation om Petrus och Paulus. Och det gäller lika mycket oss i dag: Gud vill använda oss i sin tjänst för att hans vilja skall förverkligas. I stort som smått gäller samma grundlag: Guds kärleks lag som vi får ta emot, tjäna och ge vidare. I Petrus och Paulus ser vi hur två helt olikartade personer tar emot samma grundkallelse att arbeta i Guds tjänst. Målet och grundinriktningen är densamma för dem bägge. Sättet att arbeta och handla är olika.

Petrus blev klippan, ”den förste som insåg Kristi hemlighet och bekände den”, ”Paulus fick uppdraget att förkunna och förklara den.” Petrus ”grundade din kyrka på kvarlevan av Israels barn”, ”den andre blev lärare för alla bland hedningarna som hörde och lydde din kallelse.” Petrus är den fasta grunden, den som bevarar bandet bakåt, medan Paulus ser nya vägar och möjligheter. Petrus står för tradition, Paulus för vision.

Ibland hade de sina stora meningsskiljaktigheter, men eftersom de ”förenades i en och samma uppgift... att samla Kristi husfolk, med början i Jerusalem och ända till jordens yttersta gränser”, flöt samarbetet och fördjupades gemenskapen mellan dem.

Samarbetsvårigheterna blev anledning till en djupare samverkan. Och så fortsätter det att vara i Kyrkan: de olika kallelserna och vägarna, ja, hierarki och karisma står i dialog med varandra och inriktas mot samma mål: Guds ära och människornas frälsning. Lätt och smärtfritt går det aldrig, men det har, trots allt, fungerat i snart 2000 år, så då skall det gå lite till.

Vad i all världen har nu allt detta med vårt eget alldagliga lilla liv att göra? Med våra samarbetsproblem på jobbet, där alla vet att den som inte hänger med i en allt mer stegrad arbetstakt obehagligt slås ut? Och vad har det att göra med våra jobbiga familjerelationer?

Naturligtvis får vi inte frestas att tro att det finns ett lättköpt och nästan magiskt lösenord som löser alla problem för oss kristna. Kristus har inte kommit för att göra vårt liv lättare utan djupare. Och det är just denna djupdimension vi inbjuds att upptäcka i vårt vanliga grå vardagsliv: i vår slitsamma arbetsmiljö, där samarbetet flyter så trögt, likaväl som i våra personliga relationer. Och denna djupdimension, detta fundament i vårt vanliga liv kan ingen annan upptäcka i vårt ställe.

Det är vårt oerhörda privilegium som kristna, det som samtidigt gör oss lite darriga på benen och pirriga i magen: Gud har av all evighet förberett just min familje- och arbetssituation, för att jag just där skall upptäcka hur jag kan tjäna honom tillsammans med de andra och för deras skull, antingen de nu bryr sig om honom och oss eller inte – och det betyder i sammanhanget inte ett skvatt.

Men ser vi på de andra i detta ljus – som Guds verktyg – då kan mycket förändras och fördjupas. I deras kritik hör vi då en djupare maning till omvändelse. I dem ser vi då just den människa som Gud sänt i vår väg, inte för att vi skall ändra om henne efter våra krav, utan för att vi, så olika vi är, skall göra det svåraste och underbaraste av allt: leva och verka tillsammans till Guds ära och världens bästa. I det lilla sker det stora.

I dag får vi se två helt olikartade människor, som förenades i en och samma uppgift och kallelse i Kyrkans begynnelse. Gud använder människor för sina syften, och ofta ser vi genom Kyrkans historia hur helt olika personligheter kan bilda detta Andens nätverk som förmedlar och åskådliggör budskapet om Guds ovillkorliga kärlek till var och en. i Kyrkan är det inte personlig sympati, likartade intressen och åsikter som binder ihop oss: det är så att säga bara Gud som har skrapat ihop en ängslig liten fårscock från olika folk och kulturer, med olika temperament och karaktär, från olika samhällsgrupper och sociala skikt.

I våra församlingar ser vi otaliga exempel på denna blandade skara. Det kan vara oerhört svårt att fungera tillsammans, men trots allt går det, bara vi är inriktade på det väsentliga: Guds ära och Guds vilja, som är människosläktets frälsning. Och fundamentet är lagt, Petrus och Paulus får fortsätta sitt samarbete i den triumferande Kyrkan i himlens härlighet, och ge oss stöd och uppmuntran i den kämpande Kyrkans alla svårigheter och besvär. Och då går det framåt, trots allt, sakta men säkert.